

TITUS

Warefa'aia

Fei ne'ia fi dinaa a'a Titus, hemea Gentile ma'uua na neneraa Christ, hemea rarafii bigibigi'a ma paniaa pani Paul wagii fei bigi'a. Hia mei famamooa fei losuu yei Crete. Na pa'i odumanu warewarea wagina. Fei rawarawa, ba i fanonominaa Titus ba ei bauaniaa losuu nei pa'i rawani'a maumau uaa ei hafelo'aa maumau ei Crete. Hepalodiai ba inei feroinaa ei gupuu rama'a laloo fei losuu; ei bau, ei hopi (ei ba ronei feroinaa ei nanao), ei baubara ma ei humuwa. Ma fei fapopo'ii wareana ba Titus nei warefanaa ro'ou fei mau gutafarawania ma ronei'aa fisibai, fiharei o fi'alagii laloo fei losuu.

1 ¹Yau Paul, hemea nafii mei Haidaa ma ana apostle Jesus Christ ba a fawe'iaa fei naranaraa ei rafeiaa mei Haidaa ma fa'arewaiaa fei apa'aa fei fa'uaia, fei i duginaa rama'a a'a ei maumau mei Haidaa— ²fei narafawe'ia ma fei apa'a na ude pafoo fei o'onaiia unuu fei harena lomi i pedutoo, fei mei Haidaa, mei lomi i warefasifi nadii fa'unainia ei ataa nomai fei rawarawa arewaa ³ma a'a fei pa'aa au ina fa'arewaiaa fei wareana a'a fei u'luga, fei ina faninaa panuu wagii tamanu na wareia mei Haidaa, mei fatela'anaa o'ou.

⁴Feni ne'iau i dinaa a'amu, Titus, yoi mena pa'aa na'uu wagii fei narafawe'ia, fei aguna pa'i:

Fei rawani'a ma gutafarawania, noramiaa lagua a'a mei Haidaa, mei hia Ama mawe Christ Jesus, mei Fatela'anaa o'ou.

Fei Bigi'aa Titus Yei Crete

⁵Fei pa'afina ba una di'ininio yei Crete, sifei ba oneido'o fawanewaneaa tamanu itawe pedu ma rafeifani^a bauaniaa ei losuu i laloo hepapalo gufu ana ale'ei a warefanidigio. ⁶Hemea bauaniaa losuu nei'aa pa'i hepalo tata, nei pa'i hemea ua harona, ei na'una nei

^a 1:5 O, papaditainaa

narafawe'i ma ronei'aa suauga a'a ei a'afoloi maumau ma barafe i pudaa rama'a. ⁷Si'ei ba na udenaa panii mei famamooa fei bigi'aa mei Haidaa,^binei'aa pa'i tata, o ofasua, o balafigi batafa, o hunu poapoai, o pani ba'ananarai, o bigifafelo ba i to manumanu. ⁸Ma'uaa inei taufagutanaa ei rama'a, neipa'aa nunuminaa tamanu ina rawani, nei'aida utofa'ainaa anaia, nei wanewane, nei fafa'arai ma oma'afarawaninaa anaia. ⁹Inei panarofawe'inaa fei rawani'a warea ana ale'ei rona feroinia ba nei fa'unuwenuweaa hefi'adiiai a'a fei wanewanea feroia ma warefawanewaneinaa ei rona harea wagina.

¹⁰Uaa na watauda ei barafea, ei ba'aba'aa umu mawe ei sifisifi'a, watauda ro'ou, maroaa fei moro'aa hudii wawanei. ¹¹Onei fapauninaa umuu ro'ou, hamatee roi fafelooa ei maroa wagii ei feroia, ei ba ronei'aa feroinia, ei feroia ba ro'aa sifi'aa hefi'adiiai ba ro to manumanu. ¹²Hemea ana mamama'aa ro'ou na ware ba, "Ranimai ei Crete, rona'aida sifisifi, ale'ei ei hafelo'a ponoto o tamafoo pugua." ¹³Fei warea fei, pa'aa fa'ua. Si'ei, warefawe'i a'a ro'ou ba nei wanewane fei narafawe'iaa ro'ou ¹⁴ma fai lomi ro'aa falanaa huoo ro'ou ei sifisifi u'ugaa ei Jew o guainaa ei wareaa ei rona ofadugaa fei fa'uaia. ¹⁵A'a ei rona fafa'arai, minaa ei manumanu na fafa'arai, ma'uaa a'a ei rona loloa ma lomi rona narafawe'i, lomi hepalo manumanu na fafa'arai uaa na loloa naranaraa ro'ou ma fai lomi ro'aa narapa'ia ba rona tata. ¹⁶Rona ware ba rona apa'aa mei Haidaa, ma'uaa, fei bigi'aa ro'ou na fama'aia ba lo'e. Rona fawawa'auaa unu, rona barafei ma lomi rowe bigipa'aa hefaa rawani'a manumanu.

Ei Feroia i Dinaa a'a Hepapalo Gupu

2 ¹Feroinaa tamanu na nenegifarawaninaa fei wanewanea feroia. ²Feroinaa ei bau ba ronei'o naranarama'a ba ro to honua ma ronei utofa'ainaa ana ro'ou ma nei wanewane fei narafawe'iaa ro'ou, fei haguua ro'ou mawe fei apitaiaa ro'ou.

³Ana ale'ei, feroinaa ei hopi ba ronei pa'i fei mau ma'aua wagii fei gutanaa ro'ou, ronei'aa wiwitoi o hunu poapoai, ma'uaa ronei feroinaa tamanu ina rawani. ⁴Nabaa ale'ei, na hawia ba ro'aa feroinaa ei rona pifinei ba ronei haguua ei haroo ro'ou mawe ei na'uu ro'ou ⁵ba ronei utofa'ainaa ana ro'ou ma fafa'arai ma panitawei yei humuu ro'ou ma ronei farawani a'a ei rama'a. Ronei guainaa ei haroo ro'ou ba lomi hemea i warefafelooa fei wareaa mei Haidaa.

⁶Ana ale'ei, fa'unuwenuweaa naranaraa ei rona wawanei ba ronei utofa'ainaa ana ro'ou. ⁷A'a minaa ei bigi'amu fama'aa ro'ou tamanu na rawani. Ma wagii ei feroia, onei pa'aa fafa'uainia ma fa'awataia ⁸ma ei paolaa wareamu nei wanewane ua ba lomi nemea i ware ba na tata

^b 1:7 Warea English ba *bishop*

ma ena rona fadugeamu, rowe mamafa, uaa lomi pa'afina ba ro'aa warefaneloaa o'ou.

⁹Feroinaa ei humuwa ba ronei guainaa ei fasuu ro'ou wagii minaa ei manumanu ba ronei fani'eni'ea ro'ou ma ronei'aa warefani a'a ro'ou ¹⁰ma topa'ainaa manumanuu ro'ou ba fei maumau ro'ou i fama'aia ba namina rawani ua ma wagii minaa ei manumanu i pudaa rama'a, ro'aa faro'ooa fei feroiaa mei Haidaa, mei fatela'anaa o'ou.

¹¹Uaa fei rawani'aa mei Haidaa, fei na fanoramiaa fei tela'ana na arewadii a'a minaa ei rama'a. ¹²Fei rawani'a na feroinaa o'ou ba onei ware ba, "Pa'aa lomi" a'a fei abaa maumau mei Haidaa ma a'a eni nunumiaa unuu feni ano ma ba onei utofa'ainaa ana o'ou ma nei wanewane ma nei pa'i fei maumau mei Haidaa laloo iaa o'ou wagii feni au feni, ¹³eni oi guta'oma'aa fei baua fa'o'onaia unu, fei noramiaa mei pa'aa Haidaniaa o'ou fininaa fei hawerana, mei ana Fatela'ana, Jesus Christ, ¹⁴mei na rawa'a'afainaa anaia uaa o'ou ba i ponohadiwe'inaa o'ou a'a minaa ei hafelo'a ma fafafa'arainaa ei rama'a ba pa'aa rama'aa gufunu, ei rona refurefu ba ro'aa bigi'aa ei rawani'a.

¹⁵Si'ei, ei ba hamonei feroinia. Fa'unuwenuwe ma warefawe'i fininaa minaa ei faufau. Nemeadiai nei'aa narafafelo a'a hamu'ou.

Ei Rawani'a Bigi'a

3 ¹Fanonominaa ei rama'a ba ronei fafefefanaa ei famamoa mawe ei paniaa panii ro'ou. Ana ronei guainaa ro'ou ma oma'a ua ba ro'aa bigi'aa ei rawani'a, ²ba ronei'aa wiwitoinaa nemea, ronei gutafirawanii ma fi'a'apa'ii ma roneiminapa'aa fafefe a'a minaa ei rama'a.

³Uaa mina, ana ona poapoai, barafei, hanaiaa sifisifii hefi'a mawe humuwai a'a watauda ei mau nunumaia ma fani'eni'ea. Ona oa ua a'a fei mau wiwitoia ma punepunea ma fibidibidii unuu o'ou. ⁴Ma'uaa i'a arewamai fei rawani'a ma haguaa mei Haidaa, mei Fatela'anaa o'ou, ⁵ina fatela'anaa o'ou. Ma fei pa'afina, abaa ei wanewanea bigi'aa o'ou, ma'uaa a'a fei faloloa'iana. Ina fatela'anaa o'ou a'a fei nunufaa fei waninidiaia ma fei famanufaudiana a'a fei Spiriti Apuna, ⁶fei na igi'uaia pafoo o'ou uaa Jesus Christ, mei Fatela'anaa o'ou, ⁷si'ei ba ona wanewanedii a'a fei rawani'ana, opowe oa ale'ei na'una fininaa fei o'onaia unu wagii fei harena lomi i pedutoo. ⁸Sifei hepalo rawani'a warea. Ma nunumiau ba hamonei fa'awatainaa ei manumanu ei ba ei rona narafawe'i a'a mei Haidaa, ana ro'amina fa'awataiaa ei bigi'aa ro'ou, ei na rawani. Ei manumanu ei na rawani ba i farawaninaa minaa ei rama'a.

⁹Ma'uaa farapa wagii ei fahamamagua naranara na poapoai ma ei warea ba batanai ei pai mina ma ei fihareia ma ei fisibaia wagii fei law, uaa e'ei, lomi hanuna ma ana lomi bigi'ana. ¹⁰Fani hepoa aweia a'a mei na fa'asi'anaa fei fi'alagia watolaa rama'a ma fanidinia fei faguapooa

aweia. Nenee fei, di'ininia. ¹¹Mei mau rama'a ale'ei, ona aidadii ba napa'aa wawadi ma hafelo; na fafagianainaa anaia.

Ei A'apoo Warea

¹²Ena na aloawii Artemas o Tychicus i a'amu, oneimina labarai talamu ba omii ma'a yau yei Nicopolis, uaa unawe nara ba a guta yei a'a fei au waiwana. ¹³Oneimina bigi'aa tamanu i hadupa'aa fei tatalaiaa Zenas, mei na pa'i apa'ana a'a fei bigi'aa fei dududua mawe Apollos ba lagunei pa'i minaa ei manumanu ma aloaa lagua. ¹⁴Ei maroaa agua, ronei'u bigi'aa ei na rawani ma fani pani ba haduhaduu rama'a laloo hepapalo arewaa ma ronei'aa tamafoi.

¹⁵Minaa eni i a'au, rona famafufuoinio. Famafufuoinaa ei rona haguua agua a'a fei narafawe'ia.

Fei rawani'a nei ude i a'a minaa hamu'ou.